

AKCJA SPOŁECZNA PT. „ZADAJ PYTANIA POSŁOM I SENATOROM”

Szanowna Pani Posel/Szanowny Panie Pośle,
Szanowna Pani Senator/Szanowny Panie Senatorze,

jak zapewne Państwo wiecie, zdecydowana większość Polaków, podobnie jak większość pozostałych mieszkańców Unii, nie chce GMO (*). **Oficjalne zakazy na uprawę kukurydzy MON810 (jedyna dopuszczona w UE uprawa GM) wprowadziło już siedem krajów UE: Grecja, Węgry, Austria, Luksemburg, Niemcy, Francja, Włochy. Zobacz mapę: <http://www.icppc.pl/antygm/2009/06/zakazy-na-gmo-w-ue/>**

Próby wymuszenia na społeczeństwach akceptacji stosowania GMO przy produkcji żywności są niedemokratyczne i stawiają interesy wielkich, ponadnarodowych korporacji przed ochroną naszego zdrowia, naturalnej i kulturowej bioróżnorodności oraz lokalnej ekonomii. GMO to niesprawdzona, niebezpieczna technologia. Jej zwolennicy nie biorą pod uwagę wyników niezależnych badań wskazujących na potencjalne poważne zagrożenia dla zdrowia i środowiska naturalnego oraz problemów z jakimi borykają się rolnicy, których namówiono do stosowania nasion GM. Aktywna postawa mieszkańców Polski i innych krajów Unii oraz niektórych rządów wymaga zdecydowanego wsparcia z Państwa strony!

Biorąc po uwagę, że zadaniem Posła/Senatora jest reprezentować głos swoich wyborców, zwracamy się do Pani/Pana z prośbą o odpowiedź na poniższe pytania. Pytania te są umieszczone także na stronie internetowej <http://icppc.pl/stanowiska/> Z przyjemnością umiemy tam również Pani/Pana odpowiedzi. W ten sposób szersze grono wyborców będzie miało szansę zapoznać się z Pani/Pana stanowiskiem. Odpowiedzi prosimy odesłać na adres: [Międzynarodowa Koalicja dla Ochrony Polskiej Wsi – ICPPC, 34-146 Stryszów 156, tel./fax +48 33 8797114, mail: biuro@icppc.pl](mailto:biuro@icppc.pl)

PROSIMY O KRÓTKIE ODPOWIEDZI na poniższe PYTANIA – DZIĘKUJEMY!

1. Czy Pani/Pana zdaniem, szansą polskiego rolnictwa i przetwórstwa jest:
 - a) produkcja wysokiej jakości żywności metodami tradycyjnymi i ekologicznymi?
 - b) produkcja niezdrowej żywności z użyciem GMO i dużej ilości środków chemicznych?
2. Czy popiera Pan/Pani stanowisko zdecydowanej większości Polaków, którzy chcą jeść żywność bez GMO i chcą aby Polska była krajem wolnym od GMO?
3. Czy jest Pani/Pan świadoma/y, że we wszystkich krajach, w których zezwolono na polowe uprawy odmian GMO, nastąpiło zanieczyszczenie upraw tradycyjnych i ekologicznych pomimo stosowania zalecanych stref buforowych między tymi uprawami zgodnie z obowiązującymi przepisami?
4. Czy popiera Pani/Pan ideę całkowitego zakazu na uprawy polowe odmian GMO w Polsce w tym szczególnie wprowadzenia w trybie natychmiastowym zakazu upraw kukurydzy MON810 (idąc za przykładem Francji, Niemiec, Węgier, Austrii, Luksemburga, Grecji, Włoch)?
5. Czy jest Pani/Pan świadoma/y, że niezależne badania przeprowadzone w czterech różnych krajach europejskich (Francja, Rosja, Włochy, Austria) wykazały, że szczury i myszy karmione paszą z GMO miały poważne zmiany w komórkach wątroby, trzustki i jąder a w drugim – trzecim pokoleniu wykazywały obniżoną płodność?
6. Czy poprze Pani/ Pan odrzucenie projektu nowej ustawy o GMO, która otwiera Polskę na komercyjne uprawy GMO, oszukuje Polaków wmawiając im, że jest możliwe współistnienie/sąsiedowanie upraw GM z uprawami tradycyjnymi, ignoruje stanowiska Sejmików Wojewódzkich oraz jest niezgodna z Konstytucją RP?
7. Czy jest Pani/Pan gotowa/y wziąć osobistą odpowiedzialność za uwolnienie GMO do środowiska?

Imię i nazwisko

PODPIS

(czytelnie)

(*) GMO – Genetycznie zmodyfikowany Organizm – oznacza sztuczne wstawienie obcych genów do materiału genetycznego danego organizmu. Geny przenosi się przekraczając granice między gatunkami np. geny zwierząt przenosi się do roślin. Metody przy tym stosowane są nieprecyzyjne! Nigdy w przyrodzie takie organizmy nie powstają w sposób naturalny np.: pomidor z genem ryby, ziemniak z genem meduzy, karp i ryż z genami człowieka, sałata z genem szczura, soja i kukurydza z genami bakterii!

Na stronie Ministerstwa Środowiska można przeczytać:

„... Organizm genetycznie zmodyfikowany to organizm inny niż organizm człowieka, w którym materiał genetyczny został zmieniony w sposób nie zachodzący w warunkach naturalnych...”

Uprawy GMO w Unii Europejskiej

Na terenie UE mniej niż 0,2% upraw to rośliny genetycznie modyfikowane. Ich łączny areal w 2008 roku wyniósł 108 000 ha, z czego 73% znajdowało się na terytorium jednego kraju – Hiszpanii[2]. Jedyną odmianą genetycznie modyfikowanej rośliny, jaka może być uprawiana na terenie Unii Europejskiej, jest kukurydza

o symbolu MON 810, produkowana przez firmę Monsanto. Dopuszczono ją do uprawy decyzją z dnia 8 września 2004 roku. Decyzja ta zapadła pod wpływem silnych nacisków Światowej Organizacji Handlu (WTO), traktującej jako priorytet zasadę wolnego handlu, *de facto* kwestionującej prawo krajów UE do wstrzymania importu GMO na ich rynki. Państwa członkowskie UE mogą jednak zakazać wysiewu i sprzedaży GMO kiedy wejdą w posiadanie informacji o istnieniu zagrożenia dla środowiska lub zdrowia ludzi. Według danych publikowanych przez branżę biotechnologiczną, uprawy genetycznie modyfikowanej kukurydzy w Polsce zwiększyły się z ok. 300 ha w roku 2007 do 3000 w roku 2008.

Badania nad uprawami GMO

Od momentu dopuszczenia komercyjnych upraw roślin genetycznie modyfikowanych, prowadzone są na całym świecie badania nad oddziaływaniem tych odmian na inne organizmy żywe. Znaczna ich część skupia się na oddziaływaniu na środowisko kukurydzy MON 810. Na przestrzeni ostatnich lat, na całym świecie ukazały się setki publikacji naukowych dotyczących GMO kwestionujących bezpieczeństwo wprowadzania genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy do środowiska.

Badania te skupiały się wokół kilku głównych problemów:

1. Wytwarzane przez kukurydzą MON 810 toksyczne białko Cry1Ab zwalcza nie tylko omacnicę prosowiankę, ale także inne organizmy żywe, nie będące gatunkami celowymi tej modyfikacji. Bakony i in. (2006) wskazują, iż kukurydza z genem Bt jest mniej chętnie wybierana jako pokarm przez bezkręgowce glebowe. Kolejne publikacje (Bohn i in. 2007, Dively i in. 2004, Fontes i in. 2002, Hilbeck i in. 1999, Hilbeck, Schmidt 2006, Schmidt i in. 2008) idą znacznie dalej dowodząc, **iz kukurydza produkująca toksyczne białko powoduje wyższą śmiertelność wśród zwierząt** – wioślarek *Daphnia magna*, motyli monarchów *danaus plexippus* i sówki bawełnowki egipskiej *Spodoptera littoralis*, złotooka drapieżnego *Chrysoperla carnea*, biedronki dwukropki *Adalia bipunctata*.
2. **Szczególnie niepokojący jest wynik badania nad działaniem białka Cry1Ab na pszczoły miodne *Apis mellifera***, u których po spożyciu kukurydzy MON 810 upośledzeniu ulega zdolność orientacji i uczenia się (Ramirez-Romero i in. 2008). Oznacza to realne zagrożenie dla pszczelarstwa, wskutek wymierania całych rojów pszczół, w wyniku kontaktu z uprawami MON810.
3. Prowadzono też badania dotyczące wpływu kukurydzy Bt na kręgowce, głównie szczury (*Rattus sp.*) i myszy (*Mus musculus*), a także kurczaki (*Gallus gallus domesticus*). Należą do prace Ermakovej (2005), Ewena i Pusztai (1999), Faresa 1998, Malatesty i in. (2002, 2003, 2005), Novotnego (2002), Pusztai (2002), Seraliniego (2006) oraz Vecchio (2004). Duże znaczenie mają prace włoskiego zespołu badaczy z uniwersytetu w Urbino (Malatesta i in. 2002, 2003, 2005), który wykrył, że **pod wpływem spożywania kukurydzy GMO przez myszy, komórki ich wątroby zmieniały kształt oraz odporność**.
4. Inne zespoły naukowców stwierdziły, iż **szczury spożywające karmę na bazie kukurydzy Bt wykazują wyższą śmiertelność**, wskutek obecności toksycznego białka lub śladów pestycydu Roundup (Ermakova 2005). Inne prace (Fares 1998, Novotny 2002, Pusztai 2002, Vecchio 2004) **wykazały wyższą śmiertelność myszy po spożyciu karmy GMO oraz występowanie w ich komórkach rozrodczych zmian zwyrodnieniowych. Te niepokojące wyniki badań na ssakach sugerują możliwy negatywny wpływ roślin GMO, w tym kukurydzy MON 810, także na organizm człowieka**.
5. Badania na ssakach doprowadziły naukowców do odkrycia, które dziesięć lat temu uważano za niemożliwe. W żołądkach zwierząt hodowlanych spożywających kukurydzą Bt jako paszę stwierdzono przepływ materiału genetycznego z komórek kukurydzy, do bakterii *Escherichia coli* obecnej w przewodach pokarmowych tych zwierząt (Duggan i in. 2003). **Świadczy to możliwości przekazywania cech będących przedmiotem modyfikacji między zupełnie obcymi organizmami**.
6. Oprócz bezpośredniego zagrożenia dla organizmów żywych, zebrane prace analizują oddziaływanie upraw GMO na inne rodzaje upraw, a w konsekwencji – na rolnictwo. Jednym z opisywanych niebezpieczeństw jest **tworzenie tzw. „superchwastów”**.
7. Wbrew deklaracjom przemysłu biotechnologicznego, że możliwe jest współistnienie upraw konwencjonalnych z genetycznie modyfikowanymi, w doświadczenia rolników oraz wiele niezależnych doświadczeń w tym praca Pineyro-Nelsona i in. (2009) wskazuje jednoznacznie na fakt, iż transgeniczne rośliny rozprzestrzeniają się samoczynnie w środowisku, czyniąc nieskutecznymi wszelkie strefy buforowe. **Ten prosty fakt naraża na niebezpieczeństwo skażenia każdą naturalną uprawę**.
8. Wbrew pierwotnym założeniom uprawy GMO zwiększyły zużycie pestycydów i skażenie środowiska.

Istniejące zakazy wysiewu GMO

Powyższe argumenty skłoniły część państw Unii Europejskiej (Austrię, Francję, Grecję, Luksemburg, Niemcy, Węgry, Włochy) do wprowadzenia na ich terytoriach zakazu wysiewu i sprzedaży kukurydzy MON 810. Inne kraje (Belgia, Irlandia) przygotowują się do wydania podobnego zakazu na swoim terytorium. Wszystkie te zakazy wprowadzone zostały na podstawie tzw. Klauzuli Bezpieczeństwa, zawartej w artykule 23 *Dyrektywy UE 2001/18 w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie* [3]. Ponieważ MON 810 to jedyna odmiana dopuszczona na europejskim rynku, kraje te *de facto* zabezpieczyły swoje terytoria przed ekspansją GMO. Obowiązujące zakazy okazały się skuteczne - już kilka miesięcy po wydaniu we Francji rozporządzenia o jego wprowadzeniu, firma Monsanto, producent kukurydzy MON 810, ogłosiła że na terenie tego kraju nie istnieje już żadna uprawa GMO. Tymczasem pierwotny areal obsiany tą odmianą wynosił 30 000 ha.

Rozwiązanie dla Polski

W Polsce wg raportu producentów kukurydzy w 2008 roku powierzchnia upraw MON 810 sięgnęła 3000 ha. Jest to spowodowane przez lukę prawną, gdyż mimo obowiązującego w naszym kraju zakazu handlu, nie wprowadzono zakazu wysiewu tej odmiany. Powoduje to, że rolnicy mogą kupować genetycznie modyfikowaną kukurydzą za granicą i siać ją na swoich polach. Nie jest to zgodne z obowiązującą ustawą o GMO z 2001 ale interpretacje tej ustawy są różne a Rząd RP nie podjął żadnych działań aby zatrzymać ten nielegalny proces wysiewu MON810.

Ponieważ jedyną odmianą GMO uprawianą na terenie Unii jest kukurydza MON 810, należy wprowadzić natychmiastowy zakaz obrotu i wysiewu kukurydzy MON810 na terenie naszego kraju. Polska powinna wziąć przykład z tych krajów unijnych, które wprowadziły taki sam zakaz na swoich terenach, podpierając każdy z nich znanymi już publikacjami naukowymi.

[2] *Commercial GM Crops in the EU in 2008*. <http://www.gmo-compass.org>

[3] *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylająca dyrektywę Rady 90/220/EWG*